

รายงานภาวะเศรษฐกิจการเกษตร จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

ROAE Outlook

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร

หน้า

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด.....	2
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร	2
2.1 ราคาน้ำมัน	
2.2 สถานการณ์น้ำ	
2.3 สถานการณ์โรคระบาด	
3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร.....	3
4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2563.....	3
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาป่าไม้	
สาขาบริการทางการเกษตร	
5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564.....	8
สาขาพืช	
สาขาปศุสัตว์	
สาขาประมง	
สาขาป่าไม้	
สาขาบริการทางการเกษตร	
ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์	
มวลรวมภาคเกษตร จ.แม่ฮ่องสอน....	9
ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ	
(ปีปฏิทิน).....	10
ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้า	
เกษตรที่สำคัญ.....	11

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563 และแนวโน้มปี 2564

จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563 มีการขยายตัวร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 2.4 สาขาป่าไม้ขยายตัวร้อยละ 3.0 สาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 1.0 ในขณะที่สาขาประมงหดตัวร้อยละ 0.5 และสาขาปศุสัตว์หดตัวร้อยละ 1.1 โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อภาคเกษตร สภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโต ปริมาณน้ำและนโยบายของภาครัฐ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อสินค้าเกษตรและภาพรวมการผลิตภาคการเกษตร ส่งผลให้ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะสาขาพืชที่ปริมาณการผลิต ข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กระเทียม หอมแดง และถั่วเหลืองรุ่น 1 ขยายตัวเพิ่มขึ้น ที่ดัชนีราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 และดัชนีรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8

แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตรปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.8 – 1.8 โดยสาขาพืช ปศุสัตว์ ประมง และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.7 – 1.7 3.6 – 2.6 2.1 – 1.1 และ 1.7 – 0.7 ตามลำดับ ส่วนสาขาป่าไม้หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.1) – (-3.1) โดยยังมีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนต่อภาคเกษตร ได้แก่ การดำเนินนโยบายด้านเกษตรที่ต่อเนื่อง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและยกระดับคุณภาพสินค้า การวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ราคามีเสถียรภาพมากขึ้น ตลอดจนโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร อย่างไรก็ตามปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตร ได้แก่ ปริมาณน้ำฝน ภาวะฝนทิ้งช่วง ภาวะแห้งแล้งช่วงปลายปีนี้อาจเกิดขึ้นเร็วกว่าปกติ ปัญหาโรคและศัตรูพืชระบาด ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของผลผลิตการเกษตร และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าเกษตรและโรคระบาดในสาขาปศุสัตว์ เป็นต้น

1. ภาพรวมเศรษฐกิจจังหวัด

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2561 มีมูลค่า 13,728 ล้านบาท ประกอบด้วยภาคเกษตรมูลค่า 3,747 ล้านบาท และภาคนอกเกษตรมูลค่า 9,981 ล้านบาท โดยมีสาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง เป็นสาขาการผลิตหลักที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.3 รองลงมาคือ สาขาการศึกษา มีสัดส่วนร้อยละ 15.3 สาขาการขนส่ง และการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์มีสัดส่วนร้อยละ 10.6 สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 8.2 และสาขาอื่น ๆ มีสัดส่วนรวมกันร้อยละ 38.6 (ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2563)

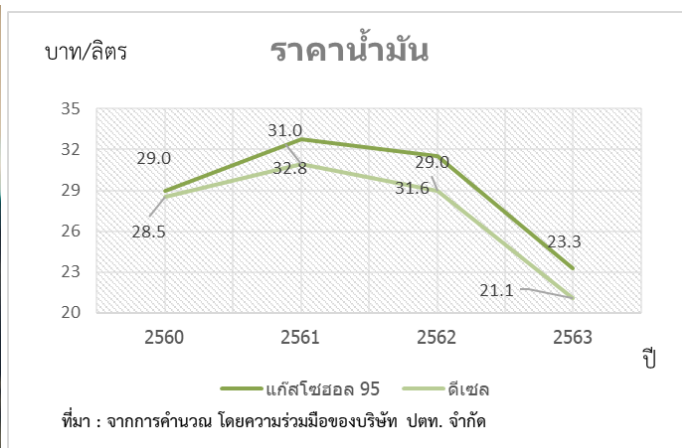
โครงสร้างการผลิตหลักของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประกอบด้วย สาขาเกษตรกรรม สาขาป่าไม้ และการประมง โดยมีสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ คือ ข้าวเหนียว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กระเทียม หอมแดง ถั่วเหลืองรุ่น 1 ถั่วเหลืองรุ่น 2 กาแฟ สุกร โคเนื้อ กระบือ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ แสดงให้เห็นว่า สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับภาคเกษตร โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าข้าว พืชไร่ พืชสวน และปศุสัตว์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อพัฒนาอย่างครบวงจรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้นโยบายทางด้านเกษตรอื่น ๆ อาทิ นโยบายการประกันราคาสินค้าเกษตร ยังเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด

สาขาการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี 2561 ได้แก่ สาขาพืช ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 66.5 ของผลิตภัณฑ์ภาคเกษตร หรือ GPP ภาคเกษตร รองลงมา คือ สาขาปศุสัตว์ การบริการทางการเกษตร ประมง และป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 22.2 7.8 3.3 และ 0.2 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตร

2.1 ราคาน้ำมัน

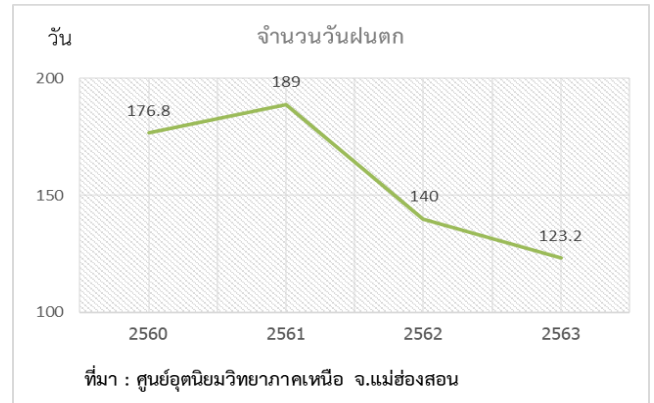
ในปี 2563 ราคาน้ำมันแก๊สโซฮอล์ 95 ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน เฉลี่ยอยู่ที่ 23.3 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 19.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 28.9 บาทต่อลิตร ขณะที่ราคาน้ำมันดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 21.1 บาทต่อลิตร ลดลงร้อยละ 33.2 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 31.6 บาทต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกลดลง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศไทย ทำให้หลายจังหวัดมีมาตรการควบคุมโรค ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจลดลง ทั้งภาคอุตสาหกรรม การชะลอตัวของการค้า และภาคธุรกิจ ในขณะที่การผลิตน้ำมันดิบในต่างประเทศและกลุ่มผลิตน้ำมันรายใหญ่ยังเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ราคาน้ำมันปรับตัวลดลง

2.2 สถานการณ์น้ำ

จำนวนวันฝนตกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2563 เฉลี่ย 123.2 วัน ลดลงจากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 140 วัน หรือลดลงร้อยละ 12 ในขณะที่ปริมาณน้ำฝนมีปริมาณ 1,088.9 มิลลิเมตร เพิ่มขึ้นจากปี 2562 ที่มีปริมาณ 1,018.7 มิลลิเมตร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.9 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) มีความแปรปรวน ประกอบกับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ส่งผลกระทบต่อปริมาณฝนให้จังหวัดต่างๆ ของภาคเหนือตอนบน

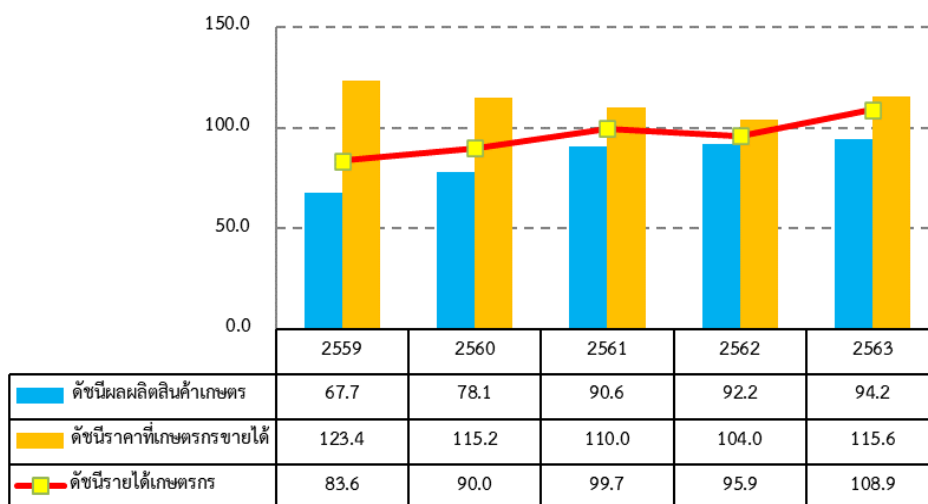
2.3 สถานการณ์ภัยธรรมชาติ และโรคแมลง ศัตรูพืชระบาด

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จากปี 2562 ส่งผลให้อุณหภูมิเพิ่มสูงขึ้น ฝนทิ้งช่วงยาวนาน เกิดภาวะภัยแล้งต่อเนื่อง จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเติบโตของสัตว์น้ำจืด ในสาขาประมง
- สถานการณ์การระบาดของโรคระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจในสุกร (PRRS) ในสาขาปศุสัตว์

3. เครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจการเกษตร

จากกราฟแสดงให้เห็นว่า ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ของปี 2563 อยู่ที่ระดับ 94.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.2 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 92.2 ส่วนดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ อยู่ที่ระดับ 115.6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.2 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 104.0 จากราคาสินค้าหลายชนิดที่เพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของสินค้าพืช ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กระเทียม หอมแดง ถั่วเหลืองรุ่น 1 และถั่วเหลืองรุ่น 2 สินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ กระบือ และโคเนื้อ ส่วนประมง ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด การจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรอยู่ที่ระดับ 108.9 เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.6 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ที่ระดับ 95.9

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร

ที่มา : จากการคำนวณ

4. ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563

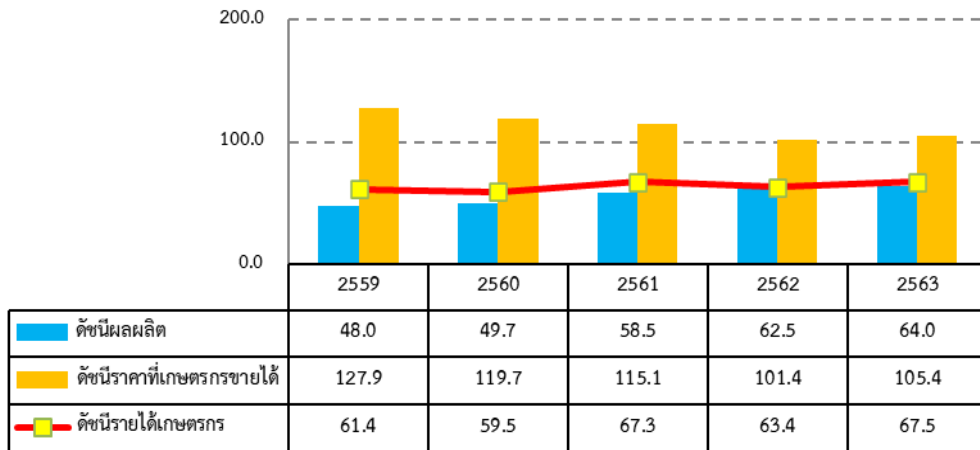
การประมาณการอัตราการขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้พิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาคเกษตรดังกล่าวข้างต้น อาทิ สภาพภูมิอากาศที่เอื้ออำนวย ปริมาณน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำขนาดต่างๆ มากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และนโยบายของภาครัฐส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี 2563 มีการขยายตัวร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา โดยสาขาพืชขยายตัวร้อยละ 2.4 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ 3.0 และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวร้อยละ 1.0 ส่วนสาขาปศุสัตว์หดตัวร้อยละ 1.4 และสาขาประมงหดตัวร้อยละ 0.5 สำหรับรายละเอียดในแต่ละสาขา มีดังนี้

❖ **สาขาพืช**

ปริมาณการผลิตพืชในปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตอยู่ที่ระดับ 64.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.4 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 62.5 ขณะที่ดัชนีราคาพืชที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 105.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 101.4 ส่งผลให้ดัชนีรายได้ของสาขาพืชเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ระดับ 67.5 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 63.4

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาพืช

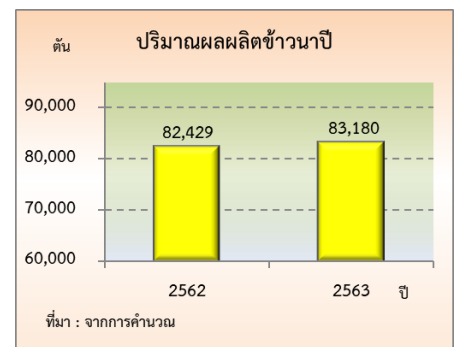
ที่มา : จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาพืชปี 2563 มีผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กระเทียม หอมแดง และถั่วเหลืองรุ่น 1 ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 1.2 0.3 4.8 และ 1.5 ตามลำดับ ส่วนถั่วเหลืองรุ่น 2 และกาแฟ มีปริมาณผลผลิตลดลงร้อยละ 4.5 และ 12.1 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามภาพรวมทำให้สาขาพืชในปี 2563 ขยายตัวร้อยละ 2.4

❖ **ข้าวนาปี**

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ปี 2563 เท่ากับ 83,180 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 82,429 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 เนื่องจากรัฐบาลมีโครงการเยียวยาเกษตรกร ส่งผลให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก ปริมาณผลผลิตจึงเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : จากการคำนวณ

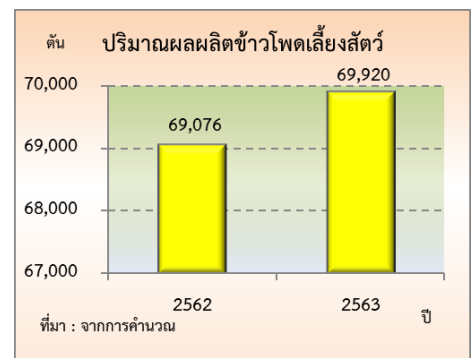
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยตันละ 7,835 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 15.6 ซึ่งปี 2562 มีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ตันละ 6,780 บาท เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ผู้บริโภคบางส่วนกักตุนสินค้าจำเป็น จึงทำให้ตลาดมีความต้องการสินค้าข้าวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น

❖ **ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์**

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2563 เท่ากับ 69,920 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 69,076 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 เนื่องจากภาครัฐมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกมากขึ้น พื้นที่ว่างเปล่าจึงปรับเปลี่ยนมาปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

ที่มา : จากการคำนวณ

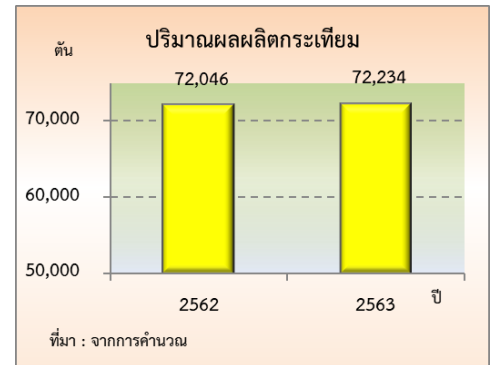
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ณ ความชื้น 14.5% เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 7.9 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 29.5 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.1 บาท เนื่องจากภาครัฐมีโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2563 ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรขายได้เพิ่มมากขึ้น

❖ กระเทียม

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตกระเทียมสดคละในปี 2563 เท่ากับ 72,234 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 72,046 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3 เนื่องจากสภาพอากาศค่อนข้างเย็นกว่าปีที่ผ่านมา และเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของกระเทียม จึงส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

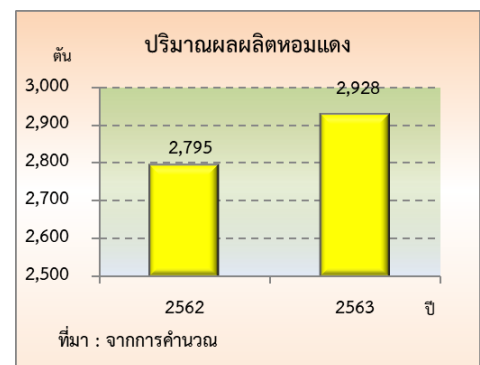
ระดับราคา

ปี 2563 ราคากระเทียมสดคละที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 9.2 บาท หรือเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 15.0 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 8.0 บาท เนื่องจากภาครัฐมีโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกกระเทียม สร้างความมั่นคงให้เกษตรกร โดยใช้หลัก “รวมซื้อ - รวมขาย” จึงส่งผลให้ราคากระเทียมของจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีราคาที่สูงขึ้น

❖ หอมแดง

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตหอมแดงในปี 2563 เท่ากับ 2,928 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 2,795 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของกระเทียม จึงส่งผลทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

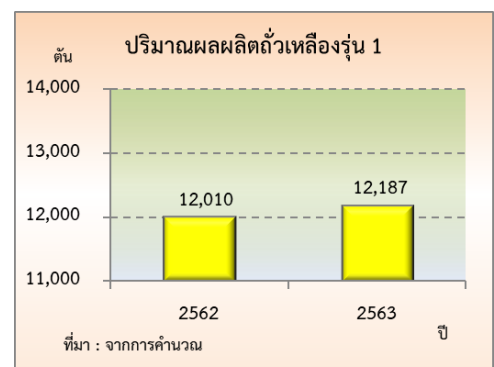
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาหอมแดงที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 7.5 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 23.0 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 6.1 บาท เนื่องจากผลผลิตหอมแดงมีคุณภาพ จึงเป็นที่ต้องการของตลาด ส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

❖ ถั่วเหลืองรุ่น 1

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองรุ่น 1 ในปี 2563 เท่ากับ 12,187 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 12,010 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 เนื่องจากสภาพอากาศเอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของถั่วเหลืองรุ่น 1 และเกษตรกรดูแลรักษาดี จึงส่งผลทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น

ระดับราคา

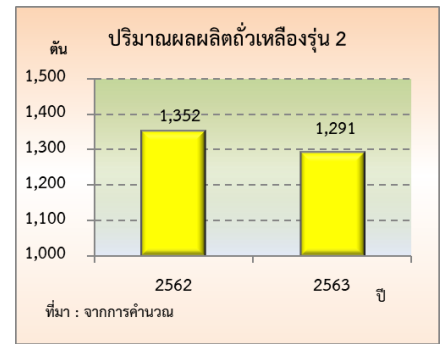
ปี 2563 ราคาถั่วเหลืองรุ่น 1 ที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 16.9 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 11.2 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15.2 บาท เนื่องจากทางจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีโครงการและวางแผนการผลิตการรวบรวมและการตลาดถั่วเหลืองรุ่น 1 โดยทางสหกรณ์มีแผนรวบรวมเมล็ดพันธุ์ซึ่งมีราคาที่สูงกว่าท้องตลาดภายในจังหวัด จึงส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

❖ ถั่วเหลืองรุ่น 2

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตถั่วเหลืองรุ่น 2 ในปี 2563 เท่ากับ 1,291 ตัน เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 1,352 ตัน หรือลดลงร้อยละ 4.5 เนื่องจากสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของถั่วเหลืองรุ่น 2 เกษตรกรจึงลดพื้นที่เพาะปลูกปรับเปลี่ยนเพื่อเพาะปลูกพืชอื่น จึงส่งผลให้ผลผลิตถั่วเหลืองรุ่น 2 ลดลง

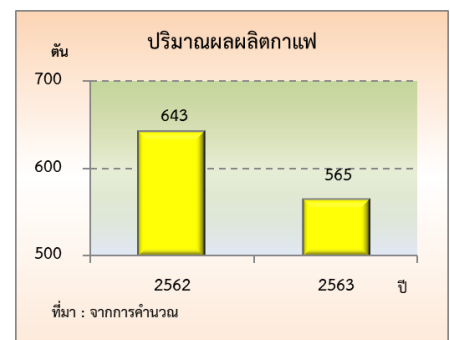
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาถั่วเหลืองรุ่น 2 ที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 18.2 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 7.7 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 16.9 บาท เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง จึงส่งผลให้ราคาปรับตัวสูงขึ้น

❖ กาแฟ

ภาวะการผลิต

ปริมาณผลผลิตกาแฟในปี 2563 เท่ากับ 565 ตัน ลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งผลิตได้ 643 ตัน หรือลดลงร้อยละ 12.1 เนื่องจากปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของผลผลิต และสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง

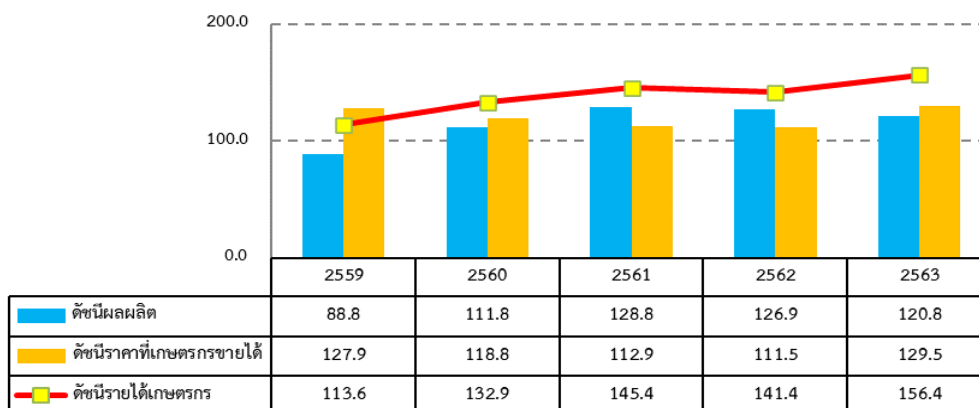
ระดับราคา

ปี 2563 ราคากาแฟที่เกษตรกรขายได้ เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 106.00 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 0.9 ซึ่งมีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 105.0 บาท เนื่องจากผลผลิตออกสู่ตลาดลดลง แต่ผู้บริโภคมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาสูงตามไปด้วย

❖ สาขาปศุสัตว์

ผลผลิตปศุสัตว์ปี 2563 หดตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยปี 2563 อยู่ที่ระดับ 120.8 ลดลงร้อยละ 4.8 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 126.9 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 129.5 เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 111.5 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาปศุสัตว์อยู่ที่ระดับ 156.4 เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 141.4

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาปศุสัตว์

ที่มา : จากการคำนวณ

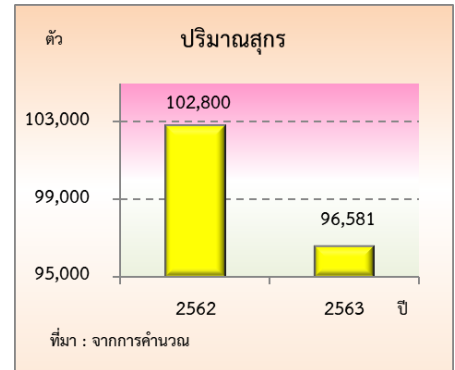

การผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2563 หดตัวร้อยละ 1.3 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากผู้เลี้ยงสุกร โคเนื้อ และกระบือ ประสบปัญหาการเกิดโรคระบาดของโรคระบบสืบพันธุ์และระบบทางเดินหายใจในสุกร (PRRS) ทำให้สุกรบางส่วนล้มตาย จังหวัดจึงได้ประกาศให้เฝ้าระวังการระบาดของโรคพอร์อาร์เอส (PRRS) โดยห้ามเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ และผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อการควบคุมการเคลื่อนย้ายโคเนื้อ และกระบือ จึงทำให้ปริมาณผลผลิตในสาขาปศุสัตว์ลดลง

❖ **สุกร**

ภาวะการผลิต

การผลิตสุกร ปี 2563 มีปริมาณการผลิตสุกรมี่ชีวิต 96,581 ตัว ลดลงจากปีที่ผ่านมา ที่มีปริมาณการผลิต 102,800 ตัว หรือลดลงร้อยละ 6.0 เนื่องจากประสบปัญหาการเกิดโรคพอร์อาร์เอส (PRRS) ทำให้สุกรบางส่วนล้มตาย ผู้เลี้ยงสุกรรายย่อยปรับลดการผลิต จากต้นทุนที่ปรับตัวสูงขึ้น และมีมาตรการจำกัดและควบคุมโรค โดยการกำจัดสุกร ในพื้นที่ที่เกิดการระบาด

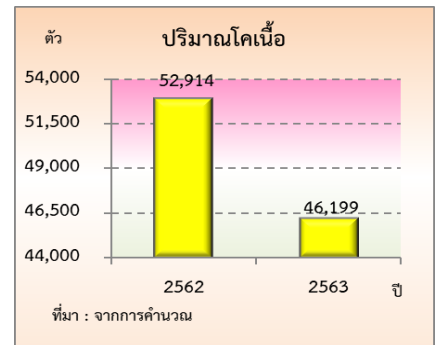
ระดับราคา

ปี 2563 ราคาสุกรน้ำหนักต่ำกว่า 100 กิโลกรัม ที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่กิโลกรัมละ 63.0 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.6 จากปีที่ผ่านมา ที่มีราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 60.2 บาท เนื่องจากการชะลอกำลังการผลิตจากสถานการณ์โรคพอร์อาร์เอส (PRRS) ทำให้ปริมาณผลผลิตสุกรในตลาดลดลง อีกทั้งตลาดภายในจังหวัด และภายในประเทศ ยังมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาสุกรปรับตัวสูงขึ้น

❖ **โคเนื้อ**

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อหดตัว โดยปี 2563 มีปริมาณการผลิตโคเนื้อที่มีชีวิต 46,199 ตัว ลดลงจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 52,914 ตัว หรือลดลงร้อยละ 12.7 เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อการควบคุมการเคลื่อนย้ายโคเนื้อ และกระบือ และชะลอกำลังการผลิต ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง

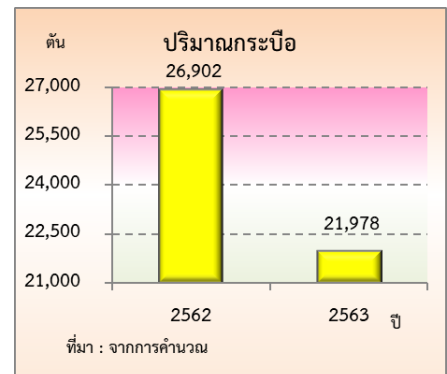
ระดับราคา

ในปี 2563 ราคาโคเนื้อเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 23,490 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 22,725 บาท เนื่องจากตลาดภายในจังหวัด และต่างจังหวัดมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรได้รับปรับตัวเพิ่มขึ้น

❖ **กระบือ**

ภาวะการผลิต

การผลิตโคเนื้อหดตัว โดยปี 2563 มีปริมาณการผลิตกระบือมีชีวิต 21,978 ตัว ลดลงจากปี 2562 ที่มีปริมาณการผลิต 26,902 ตัว หรือลดลงร้อยละ 18.3 เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลต่อการควบคุมการเคลื่อนย้ายโคเนื้อ และกระบือ และชะลอกำลังการผลิต ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตลดลง

ระดับราคา

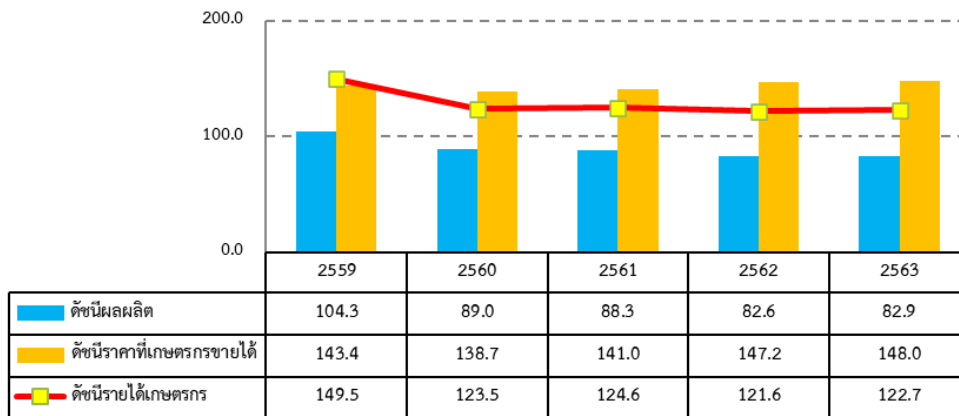
ในปี 2563 ราคากระบือเฉลี่ยอยู่ที่ตัวละ 35,800 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.4 จากปี 2562 ที่มีราคาเฉลี่ยตัวละ 29,000 บาท เนื่องจากตลาดภายในจังหวัด และต่างจังหวัดมีความต้องการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ราคาที่เกษตรกรได้รับปรับตัวเพิ่มขึ้น

❖ สาขาประมง

ผลผลิตประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2563 ขยายตัวเมื่อเทียบกับปี 2562 โดยดัชนีผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 82.2 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 82.6 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าประมงที่เกษตรกรขายได้โดยเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 148.0 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.5 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 147.2 ส่งผลให้ดัชนีรายได้เกษตรกรสาขาประมงอยู่ที่ระดับ 121.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 จากปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ระดับ 121.6

ดัชนีผลผลิต ดัชนีราคาที่เกษตรกรขายได้ และดัชนีรายได้เกษตรกร สาขาประมง

ที่มา : จากการคำนวณ

ภาวะการผลิตสาขาประมงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปี 2563 หดตัวร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากผลกระทบจากประสบปัญหาจากภัยแล้งต่อเนื่อง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ส่งผลทำให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติลดลง

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

ในปี 2563 สาขาบริการทางการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ขยายร้อยละ 1.0 เนื่องจากเกษตรกรมีกิจกรรมการเตรียมดินเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวผลผลิตของข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

❖ สาขาป่าไม้

ในปี 2563 สาขาป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน ขยายตัวร้อยละ 3.0 เนื่องจากการได้รับการจัดสรรงบประมาณภาครัฐ ปี 2563 ล่าช้า ทำให้โครงการก่อสร้างของภาครัฐเลื่อนจากช่วงเดือนพฤศจิกายน ปี 2562 เป็นช่วงต้นปี 2563 ส่งผลให้ปริมาณความต้องการใช้ไม้เพิ่มขึ้น

5. แนวโน้มเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2564

เศรษฐกิจการเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.8 – 1.8 โดยสาขาพืชขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.7 – 1.7 สาขาปศุสัตว์ขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.6 – 2.6 สาขาประมงขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.1 – 1.1 และสาขาบริการทางการเกษตรขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7 – 1.7 ในขณะที่สาขาป่าไม้หดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.1) – (-3.1) ทั้งนี้เป็นไปตามปัจจัยบวกที่เป็นแรงผลักดันในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรจากนโยบายของภาครัฐที่มีอย่างต่อเนื่อง และการฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลังจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 แต่อย่างไรก็ตามยังมีปัจจัยเสี่ยงที่ไม่สามารถคาดการณ์หรือควบคุมได้โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และปริมาณน้ำซึ่งอาจส่งผลต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตร

❖ สาขาพืช

ภาวะการผลิตสาขาพืช ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงร้อยละ 2.7 – 1.7 จากปี 2563 จากผลผลิตที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวและออกสู่ตลาดมากกว่าในปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีหลายปัจจัยมีผลในเชิงบวกต่อภาคเกษตร เช่น สภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นจากการคาดการณ์ปริมาณน้ำฝนที่คาดว่าจะตกอย่างสม่ำเสมอในช่วงต้นฤดูฝน อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตพืชในปี 2564 ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงเป็นปัจจัยที่ต่อเนื่องมาจากช่วงปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาโรคพืชและแมลงระบาด ราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย-สารปราบศัตรูพืชมีการปรับตัวสูงขึ้นและภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยคาดว่าผลผลิตข้าวนาปี ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กระเทียมหอมแดง ถั่วเหลืองรุ่น 1 ถั่วเหลืองรุ่น 2 และกาแฟ จะเพิ่มขึ้นจากปี 2563 เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศน่าจะอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าปีที่ผ่านมา ในขณะที่ราคาผลผลิตพืชในปี 2564 โดยส่วนใหญ่คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ดี

❖ สาขาปศุสัตว์

ภาวะการผลิตสาขาปศุสัตว์ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 3.6 – 2.6 จาก ปี 2563 จากปริมาณการผลิตปศุสัตว์ โดยเฉพาะโคเนื้อ และกระบือ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และรัฐบาลมีมาตรการส่งเสริมโคเนื้อเพื่อสร้างอาชีพ ตลอดจนเกษตรกรและกรมปศุสัตว์ร่วมมือกันในการควบคุมและป้องกันโรคจากภายนอกอย่างเข้มงวด

❖ สาขาประมง

ภาวะการผลิตสาขาประมงปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 2.1 – 1.1 เนื่องจากคาดว่าปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว เกษตรกรบางส่วนขยายปริมาณการเพาะเลี้ยง ประกอบกับปี 2563 ราคาผลผลิตสาขาประมงปรับตัวสูงขึ้น และหากปริมาณน้ำเพียงพอจะส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของสัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ผลผลิตสัตว์น้ำเพาะเลี้ยง และการจับสัตว์น้ำในธรรมชาติเพิ่มขึ้น

❖ สาขาบริการทางการเกษตร

การบริการทางการเกษตรปี 2564 มีแนวโน้มขยายตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 0.7 – 1.7 เนื่องจากเกษตรกรมีกิจกรรมการเตรียมดินเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวผลผลิตของข้าวนาปี และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีการเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกและปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้น

❖ สาขาป่าไม้

ปี 2564 สาขาป่าไม้ มีแนวโน้มหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ (-4.1) – (-3.1) เนื่องจากพฤติกรรมผู้บริโภคปรับเปลี่ยนไปใช้ผลิตภัณฑ์อื่นทดแทนไม้ เนื่องจากราคาที่ถูกลงกว่า ประกอบกับคาดการณ์แผนการใช้ไม้สำหรับการก่อสร้างลดลงจากปี 2563 ส่งผลให้แผนการผลิตไม้ลดลง

ตารางที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร จ. แม่ฮ่องสอน

หน่วย: ร้อยละ

สาขา	2563	2564
ภาคเกษตร	2.1	2.8 – 1.8
พืช	2.4	2.7 – 1.7
ปศุสัตว์	(-1.4)	3.6 – 2.6
ประมง	(-0.5)	2.1 – 1.1
บริการทางการเกษตร	1.0	0.7 – 1.7
ป่าไม้	3.0	(-4.1) – (-3.1)

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1

ตารางที่ 2 ผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ (ปีปฏิทิน)

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวนาปี (ตัน)	82,429	83,180	0.91
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	69,076	69,920	1.22
กระเทียม (ตัน)	72,046	72,234	0.26
หอมแดง (ตัน)	2,795	2,928	4.77
ถั่วเหลืองรุ่น 1 (ตัน)	12,010	12,187	1.47
ถั่วเหลืองรุ่น 2 (ตัน)	1,352	1,291	-4.51
กาแฟ (ตัน)	643	565	-12.13
สุกร (ตัว)	102,800	96,581	-6.05
โคเนื้อ (ตัว)	52,914	46,199	-12.69
กระบือ (ตัว)	26,902	21,978	-18.29
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กก.)	105,770	110,846	4.80
การจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ (กก.)	867,534.82	864,064	-0.40

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ

หน่วย: บาท

สินค้า	ปี 2562	ปี 2563	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ข้าวนาปี (ตัน)	6,780	7,835	15.56
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ตัน)	6,110	7,880	28.97
กระเทียม (ตัน)	8,000	9,250	15.63
หอมแดง (ตัน)	6,080	7,550	24.18
ถั่วเหลืองรุ่น 1 (ตัน)	15,160	16,870	11.28
ถั่วเหลืองรุ่น 2 (ตัน)	16,930	18,190	7.44
กาแฟ (ตัน)	105,000	106,000	0.95
สุกร (ตัว)	6,020	6,300	4.65
โคเนื้อ (ตัว)	22,725	23,490	3.37
กระบือ (ตัว)	35,800	29,000	-18.99
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด (กก.)	72.63	72.75	0.17
การจับสัตว์น้ำตามแหล่งน้ำธรรมชาติ (กก.)	51.18	51.48	0.59

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร